

زهرا طیبی

خبرنگار گروه سیاست

واکنش رئیس‌جمهور به تعریف و تمجیدهای معاون اجرایی‌اش در نشست با نخبگان، بهانه‌ای شد تا منتقدانی که حتی در طیف اصلاح‌طلب تعریف می‌شوند، به رویکردهای غلط مشابه آنچه قائم‌پناه در نشست با نخبگان مطرح کرد، انتقاد وارد کنند. جمله رئیس‌جمهور به جز انتقاد به رفتارهای چاپلوس مآیانه در دستگاه‌های دولتی، داغ اختلافات گذشته در دولت را آن هم در آستانه یک سالگی دولت چهاردهم تازه کرد. تذکر رئیس‌جمهور بهانه‌ای‌شد تا پای ماجرایی خداحافظی محمدجواد ظریف از دولت هم به انتقادات از رفتار معاون اجرایی رئیس‌جمهور باز شود. این طعنه‌ها که از جانب حلقه افراد نزدیک بهه ظریف، منجر به بازتولید دوباره این اختلافات شد، نشان داد برخلاف آنکه برخی علت خداحافظی ظریف را اعمال فشار اصول‌گرایان می‌دانستند، اما برخلاف این بازنمایی‌های رسانه‌ای، اختلافات در دولت در خداحافظی ظریف کم‌تأثیر نبوده و البته این شائبه هم تقویت شد که حلقه افراد نزدیک به معاون‌اجرایی، یک سوی اعمال فشار برای کنار رفتن معاون سابق رئیس‌جمهور از دولت بودند و این ماجرا بیش از آنکه فشاری از خارج از دولت باشد، به اختلافات درون دولت برمی‌گشت.

■ ■ ■

■ **سم مهلک تمجیدهای تکراری**

سم مهلک برای دولتمران و سیاستمدارانی که مشغول کارهای اجرایی هستند، حضور افرادی در کنارشان است که بیش از آنکه حل مسائل و مشکلات مردم را اصل قرار دهند و واقعیت‌ها و نقص‌ها را با نیت حل آن ایرادها انتقال دهند، در دام جلب رضایت دولتمردان و تعریف و تمجید از او به هر قیمتی می‌افتند. روشن است که تفاوت فاحشی بین بازنمایی درست اقدامات و خلق‌و‌خوی رئیس‌جمهور برای ایجاد احساس مثبت در میان مردم با تعریف و تمجید تو خالی و چاپلوس مآیانه وجود دارد. رعایت این مرز هم لزوماً به این معنا نیست که چهره‌های منتقد که می‌خواهند خلاف جریان آب شنا کنند یا در مواردی غیرهمسو با دولت هستند در کابینه و هیئت دولت حاضر شوند، اما نکته اساسی آن است که سیاستمداران در انتخاب افراد همسو با خود نیز ضمن آنکه تخصص را به آشنایی صرف ترجیح دهند، مانع از افتادن آن‌ها به دام چاپلوسی و تعریف و تمجیدهای بی‌دلیل شوند. بی‌توجهی به این موضوع علاوه‌بر آنکه در درازمدت نگاه افکار عمومی به دولت و شخص رئیس‌جمهور را منفی می‌کند، موجب می‌شود دولت در دام تعریف‌ها و بزرگنمایی اقدامات مثبت بیفتد که واقعیات و نقص‌هایی که مردم آن را احساس می‌کنند و نقطه

فهرست واژه‌ها

منابع

پیوند به بیرون

پیوند به بیرون

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

واکنش‌های برخی نزدیکان دولت به ماجرای قائم‌پناه، وقایع مربوط به پایان کار ظریف را شفاف‌تر کرد

باز شدن زخم کهنه

ضعف‌هایی را که در مدیریت و اجرا دارند بینند و عملاً دولت از کارآمدی بیفتد. آنچه که در حاشیه جلسه پنجشنبه رئیس‌جمهور اتفاق افتاد و واکنشی که رئیس‌جمهور به صحبت‌های قائم‌پناه‌شان داد که حالا با کلیدواژه «جعفر ول‌کن» واکنش‌های گسترده‌تری در فضای مجازی از سوی حامیان دولت پیدا کرده است، اگرچه در سطح اول بازار تعریف و تمجید از رئیس‌جمهور به خاطر این مواجهه را داغ کرد؛ اما اگر نگاه دقیق‌تر با در نظرگرفتن سطوح مختلف داشته باشیم، این موضوع قابل مشاهده است که عموم دولت‌ها در دام بزرگنمایی از اقدامات مثبت خود افتاده‌اند. ریشه برخی از این آسیب‌ها نیز عموماً به کنش حلقه افراد نزدیک به رئیس‌دولت برمی‌گردد. در برخی ادوار فعالیت‌های دولت، این آسیب متوجه مشاوران بود، در مواردی معاونان رئیس‌جمهور این آسیب‌را به دولت وارد می‌کردند و در مواردی هم هیئت دولت و وزرا محور این آسیب بودند.

■ **حواستان به اطرافیان‌تان باشد**

به نظر می‌رسد دولت چهاردهم در مواردی درگیر این آسیب شده است. این اولین بار نبود که قائم‌پناه، اظهارات و صحبت‌هایش در مورد رئیس‌جمهور را با این رویکرد پیش می‌برد. علاوه بر این مهدی طباطبایی، دبیر شورای اطلاع‌رسانی دولت هم بعد از انتقادهایی که به اعضای لایحه فضای

فهرست واژه‌ها

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

مجازی توسط رئیس‌جمهور وارد شده بود، مقابل دوربین قرار گرفت و بخش زیادی از گفت‌وگورا به تعریف از نکات مثبت و حسن‌خلق رئیس‌جمهور اختصاص داد. تأکیدروی ویژگی‌های مثبت رئیس‌جمهور چه در خلق‌و‌خو و چه در اجرا، شاید در ماه‌های ابتدایی تشکیل دولت در مواردی که فشارهای بی‌دلیل به دولت برای کاهش اعتماد عمومی اوج می‌گیرد، کارآمد باشد اما ادامه و تکرار آن، این گمانه را تقویت می‌کند که روحیه تعریف و تمجید از رئیس‌جمهور در بدنه اطرافیان او غلبه پیدا کرده است. این طیف رفتارها که شمه‌هایی از آن در یک سالال گذشته از جانب برخی معاونان و چهره‌های نزدیک به رئیس‌جمهور نیز دیده شده است، نه تنها منجر به تقویت دولت نمی‌شود، بلکه این شائبه را نیز تقویت می‌کند که دولت بیش از آنکه بر تقص‌ها تمرکز کند و برای کارآمدتر کردن دولت و رفع مشکلات، نقد‌ها را بشنود و برای آن‌ها چاره‌جویی کند، صرفاً به ایستادن روی نقاط مثبت اکتفا می‌کند

و حتی در مواردی در پاسخ به انتقادات، با تکرار نقاط مثبت به دنبال عبور بی‌روصدا از مشکلات و چالش‌هاست. آسیب این موضوع نهایتاً متوجه کارآمدی دولت و در ادامه نزولی‌شدن اعتماد عمومی به دولت می‌شود.

■ **جعفرها؛ مقصر اصلی خداحافظی ظریف؟**

ماجرای تعریف و تمجید از رئیس‌جمهور تنها به نقد صرف این رویکرد ختم

فهرست واژه‌ها

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

نشد. پیش از این و هم‌زمان با اوج گرفتن فشارها برای خداحافظی ظریف از دولت به این موضوع اشاره کردیم که فارغ از ایرادات قانونی که به انتصاب ظریف وارد بود، بدنه‌ای در دولت نیز ضمن اعمال فشار به دنبال خروج ظریف از دولت بود. در آن برهه، دولت به سه دسته و جریان تقسیم شده بود. یک حلقه، افراد و چهره‌های نزدیک به محمدجواد ظریف بودند که با خروج او از دولت هم خارج شدند. یک حلقه افراد نزدیک به رئیس‌جمهور بودند که معاون‌اجرایی رئیس‌جمهور سرشاخه آن بود و یک حلقه نیز افراد نزدیک به معاون اول رئیس‌جمهور بودند. اگرچه بعد از خداحافظی ظریف برخی از اصلاح‌طلبان ترجیح دادند که خداحافظی ظریف را به گردن جناح اصول‌گرا ببندازند و در ادامه تسسویه حساب‌های سیاسی‌شان با او تعریف کنند، اما قابل انکار هم نبود که دو طیف دیگر درون دولت، مستقیماً دست به اعمال فشار برای کم‌رنگ‌کردن نقش ظریف در دولت زدند. حالا اما با بالاگرفتن انتقادات به رفتارهای مشابه قائم‌پناه بر برخی از چهره‌ها و افراد نزدیک به محمدجواد ظریف با طعنه و کنایه‌هایی قابل تأمل، از معاون اجرایی رئیس‌جمهور انتقاد کردند. ساسان کریمی، مشاور ظریف در زمان معاونت راهبردی‌اش در دولت، در آستانه یک سالگی دولت، اشاره‌ای به این اختلافات کرد و نوشت: «اگر جعفر ول می‌کرد، شاید کشور الان وضعیت دیگری داشت. شاید در همین چندماه، اداره کشور بسیار متفاوت بود…»

گاهی مهم‌ترین مانع در درونی‌ترین لایه‌ها و حلقه‌هاست. شاید اگر کسی گلوگاه را رها نکرد، دیگری باید بقیه را از دست او رها کند.» لحن طعنه‌گونه کریمی و اشاره او به اینکه گاهی مهم‌ترین مانع در درونی‌ترین لایه‌هاست، این گزاره را اثبات کرد که می‌بایست علل اصلی در ماجرای حذف ظریف از دولت را متوجه افرادی دانستست که به تعبیر کنایه‌آمیز کریمی «گلوگاه را رها نکردند.» به جز مشاور ظریف، حسام‌الدین آشنا هم با این توییت کنایه‌آمیز «جعفر‌ها واقعاً ول کنید» به این ماجرا واکنش نشان داد. حالا با گذشتست ۵ ماه از خداحافظی ظریف روشن‌تر شد که علت خداحافظی او، اختلافات در داخل دولت بود که حامیان ظریف، طرف را متملقینی می‌دانند که مشمول این تذکر رئیس‌جمهور می‌شدند. ظریف اگرچه در روزهای انتخاباتی در کمپین تبلیغاتی رئیس‌جمهور حضور جدی داشت و حلقه طرفدارانش، نقش کلیدی برای او در انتخابات تیر ۱۴۰۳ قائل بودند و به نوعی ظریف را نفر دوم دولت می‌دانستند، اما بعد از جنبش کابینه و حضور برخی افراد و طیف‌های اصلاح‌طلب، دعوی سهم‌خواهی عامل افزایش و تقویت این فشارها بود. فارغ از آنکه خداحافظی ظریف اتفاقی بود که باید رخ می‌داد یا خیر اما سر بازکردن اختلافات گذشته این گمانه را تقویت‌کرد که اصلی‌ترین عامل این اختلافات بیش از آنکه متوجه رقبای سیاسی باشد، از جانب افرادی اعمال شد که در دوران انتخابات در یک تیم تعریف می‌شدند.

فهرست واژه‌ها

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع

منابع